

Секція 4. Теорія і методика професійної освіти

Кошель А.П., кандидат педагогічних наук,
старший викладач кафедри дошкільної та початкової освіти
Національний університет «Чернігівський колегіум» імені Т.Г. Шевченка

ЦІННІСЬ ЗДОРОВ'Я ЯК ВАЖЛИВА СКЛАДОВА ІМІДЖУ МАЙБУТНЬОГО ВИХОВАТЕЛЯ ДІТЕЙ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ

Сучасний етап розвитку української освітньої галузі характеризується кардинальними змінами, зумовленими, з одного боку, сформованими й міцно утримуваними традиціями радянської освіти, з іншого – соціально-економічними й політичними умовами, які дають чітко зрозуміти, що ізолювано, відокремлено українська освітня система не зможе повноцінно функціонувати, забезпечуючи підготовку конкурентоспроможного фахівця міждержавного рівня. У зв'язку з цим особлива увага має бути зосереджена на вищій ланці освіти, що готує спеціаліста, основне завдання якого – навчання та підготовка дошкільнят до життєдіяльності в новому форматі. Вища школа України початку ХХІ століття – це місце, де майбутні вихователі дітей дошкільного віку набувають професійної гнучкості, здатності адаптуватися до соціальних змін, готовності до успішного вирішення професійних завдань у нових умовах.

Аналіз стану здоров'я майбутніх вихователів дітей дошкільного віку переконує в тому, що існуюча система його формування істотно підірвана. Назріла необхідність підвищення професійної підготовки випускників ЗВО в питаннях про формування цінності здоров'я та іміджу майбутнього фахівця дошкільної освіти.

Загальні питання психології іміджу розглядають О. Володарська, О. Панасюк, О. Перелигіна, В. Шепель та ін. Особливості професійної підготовки майбутніх вихователів дітей дошкільного віку розглядають Л. Артемова, Г. Беленька, О. Богініч, А. Богуш, Н. Гавриш, Л. Загородня, Т. Поніманська, С. Тітаренко та ін.

Проблемі формування культури здоров'я особистості приділяли увагу такі вчені як: О. Ахвердова, Ю. Драгнєв, В. Горащук, Г. Кривошеєва, С. Кириленко, С. Лебедченко, Ю. Мельник, В. Скумін та ін.

Сучасна освітня практика характеризується численними прикладами, які свідчать про реалізацію технологій формування іміджу, що забезпечує зміцнення конкурентних позицій в підвищенні популярності якості дошкільної освіти. Водночас аналіз праць науковців доводить, що формування здоров'язбережувальних технологій зосереджується на проблемі фізичного здоров'я.

Незважаючи на наявні досягнення в цій галузі, проблема формування здоров'я майбутніх вихователів дітей дошкільного віку залишається недостатньо розробленою. Тут є широкі перспективи для подальших досліджень.

Проблема формування здоров'я майбутніх вихователів дітей дошкільного віку – це сфера діяльності не тільки медичних установ, а більшою мірою установ соціальних, пов'язаних з особистим способом життя студентів. Враховуючи зниження рівня життя, погіршення екологічних умов, скорочення медичних і соціальних державних програм проблеми фізичного здоров'я майбутніх вихователів дітей дошкільного віку висуваються на перший план. Тому повноцінне здобуття вищої освіти можливе лише за умови високого рівня здоров'я.

Розвиток закладів вищої освіти в сучасних умовах супроводжується подальшою інтенсифікацією навчання майбутніх вихователів дітей дошкільного віку, зростанням різноманітного інформаційного потоку, широким введенням технічних засобів і комп'ютерних технологій в освітній процес, які впливають на всі сторони студентського життя і праці.

Постійне зростання наукової та соціально – політичної інформації, обмежений час на її обробку, недосконалі режим і методи навчання, орієнтовані на заучування величезного за обсягом матеріалу, перевантажують мозок студентів, породжують дисгармонію в гармонійному розвитку особистості. В

особливо складному становищі опиняються студенти перших курсів, потрапляючи після школи до закладів вищої освіти (далі ЗВО), в нові специфічні соціальні відносини і умови діяльності.

Розгляд проблем здоров'я майбутніх вихователів дітей дошкільного віку можна включити в аксіологічний контекст, а саме розглянути цінності здоров'я та іміджу в сфері мислення студентів, а також характеристики їх життя в сучасних умовах. Необхідність підвищення професійної підготовки випускників ЗВО ставить питання про формування іміджу фахівця вищого навчального закладу.

Термін «імідж» широко трактується, але треба відзначити, що до цих пір немає однозначного його тлумачення. Так фізичний імідж – це здоров'я, стиль одягу, зачіски і макіяжу. Психологічний імідж – характер, темперамент, внутрішній світ. Соціальний імідж – роль у суспільстві, поведінка і комунікативні особливості. Ці напрямки переплітаються й утворюють єдине ціле [3, с. 55].

О. Калюжний дає наступне визначення поняттю: «Імідж педагога – це емоційно забарвлений стереотип сприйняття образу педагога в свідомості вихованців, колег, соціального оточення, в масовій свідомості. При формуванні іміджу педагога реальні якості тісно переплітаються з тими, які приписуються йому оточуючими» [4, с. 26].

Професійний імідж – це риси людини як суб'єкта діяльності, що відображають ступінь його професійної успішності; стимулює зростання авторитету; розширює перспективи професійної кар'єри, професійного покликання; виступає умовою професійної самореалізації, досягнення професійних вершин.

Інакше кажучи, імідж студента ЗВО – це уявлення про нього як про майбутнього фахівця. Поява Інтернету впливає на рівень ціннісних орієнтацій сучасного іміджу студента. Наведені дані свідчать про те, що відбулися докорінні зміни в змісті та проведенні молодіжного дозвілля [1, с. 97].

Говорячи про здоров'я, можна сказати, що це перша і найважливіша потреба людини, яка визначає її здатність до праці і забезпечує гармонійний розвиток особистості. Потреба вирішення проблеми збереження та покращення якості здоров'я громадян України в даний час загально визнана. Здоров'я – це природна, абсолютна і неминуча життєва цінність, яка займає верхню ступінь на ієрархічному щаблі цінностей. У зв'язку з цим, однією з головних місій вищої школи є цілеспрямована діяльність з формування цінності здоров'я у студентської молоді. Усвідомлення цієї цінності завжди було присутнє у громадян нашого суспільства серед старшого покоління. Одним із напрямів державної політики в сфері фізичного виховання і спорту є зміцнення здоров'я населення засобами фізичного виховання, створення умов для задоволення потреб кожного громадянина в боротьбі за своє здоров'я, виховання соціальної орієнтації на здоровий спосіб життя та профілактику захворювань. Серед завдань, вирішення яких забезпечує здоровий спосіб життя, слід виділити найважливіші: збільшення тривалості життя і поліпшення її якості, зменшення ризику порушень здоров'я і досить високий рівень фізичної підготовки [2, с.22].

Процес навчання студентів вимагає напруження пам'яті, стійкості і концентрації уваги, часто супроводжується виникненням стресових ситуацій (іспити, заліки). Поєднання зниження м'язового навантаження з наростанням інтенсивності нервово – психічної діяльності сприяє погіршенню працездатності, зниженню стійкості до захворювань. Зниження рухової активності в першу чергу проявляється в порушеннях з боку нервової, серцево-судинної систем, органів дихання, системи травлення тощо.

Проблема охорони здоров'я майбутніх вихователів дітей дошкільного віку на сучасному етапі розвитку людства залежить не стільки від медичних установ, а більшою мірою від соціальних установ, пов'язаних з економічною, науково-технічною, екологічною, культурною та іншими сторонами життя суспільства в цілому, а також з особистим способом життя окремих студентів.

Отже, здоров'я сучасного студента залежить як від об'єктивних, так і суб'єктивних факторів. Об'єктивні чинники, що забезпечують здоров'я

майбутніх вихователів дітей дошкільного віку, включають в себе систему матеріального забезпечення, охорони здоров'я, соціального страхування тощо. Об'єктивними ці фактори називаються тому, що повною мірою не залежать від волі окремих людей, а являють собою ті чи інші соціально-економічні умови, в яких живе студент. До суб'єктивних факторів відносяться ті, які безпосередньо залежать від волі, бажання, знань і умінь самого студента поєднувати в своєму житті працю, відпочинок, регулярно проводити загартовування та гігієнічні заходи, оптимально і повноцінно харчуватися, не набувати шкідливих звичок, а мати по більшій мірі тільки позитивні, наприклад ранкова гімнастика, фізичні вправи після навчання, прогулянки перед сном і в вихідний день, загартовування.

Перспективи подальших досліджень у даному напрямку ми вбачаємо у розробці фізкультурно-оздоровчих комплексів та методичних рекомендацій щодо формування здоров'я як однієї із складової іміджу майбутніх вихователів дітей дошкільного віку.

Література:

1. Загородня Л. П. Порівняльний аналіз тлумачення і структурування поняття «педагогічний імідж» / Л. П. Загородня // Наука і освіта. – 2011. – № 6/СІІ, (вересень). – С. 96-99.

2. Крутій К. Формування позитивного іміджу навчального закладу / К. Крутій // Практика управління дошкільним закладом. – 2011. – № 1. – С. 21–26.

3. Почепцов Г. Г. Имиджелогия/ Г. Г. Почепцов. –[2-е изд., испр. и доп.]. –М. : Рефл-бук; К. :Ваклер, 2001. –698 с.

4. Калюжный А. А. Технология построения имиджа учителя / А. А. Калюжный // Гуманитарное образование в школе: теория и практика. 2004. - № 5.